І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-3337

РІК LXVIII. Ч. 152. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го СЕРПНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 10, 1962 No. 152. VOL. LXVIII.

ГОСПОДАРСЬКІ ДОРАДНИКИ ПРЕЗИДЕНТА ДОРАДЖУЮТЬ ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКІВ

Вашингтон. — Господарські дорадники Президента, складаючи в середу, 8-го серпня, свої свідчення перед спільною палатно-сенатською господарською комісією, дали виразно до зрозуміння, що вони дораджували б зменшення податків, вважаючи це за „застрик" для крайового господарства, що знову починає виявляти деяку знижку. В імені дорадників говорив їх голова Волтер В. Геллер, у приявності двох інших своїх колеґ, Керміта Гордона і Ґарднера Еклі. Проте, також і господарські дорадники не дали прямої і безпосередньої відповіді на запити, чи вони думають про зменшення податків уже в цьому році. Вони тільки заявили, що така акція не залишилася б без „добрих наслідків". Негайне зменшення податків обстоює натомість зорганізоване робітництво, як це недвозначно заявили його провідники під час спільного сніданку з президентом Кеннеді, але з відповідей Президента винесли враження, що уряд не обстоюватиме цього. Здержливість уряду в цій справі виявив також секретар торгівлі Лютер Г. Годжес у своїх свідченнях перед конґресовою комісією шляхів і засобів в середу 8-го серпня. Хоч Годжес був першим з уряду, який рекомендував негайне зменшення податків після відомої знижки цін на біржі в травні ц.р., тепер він оминав прямої відповіді на запити в цій справі, тільки в принципі одобрюючи пропозицію на зменшення податків. З дотеперішнього розвитку виходить виразно, що всі, як уряд, так і Конґрес і суспільність, погоджуються в основі з потребою зменшення податків, але існують поважні розбіжності в думках і пропозиціях, коли ці податки повинні бути зменшені та в якій мірі і для кого. В таких обставинах, як і з уваги на факт, що теперішня сесія Конґресу добігає до кінця, немає вже більших виглядів на те, щоб податки були зменшені ще в цьому році.

Департамент справедливости виступає в обороні прав негрів в Джорджії

Олбані, Джорджія. — У цьому місті і стейті вже від деякого часу відбуваються сеґреґаційні неспокої між білим і чорним населенням, що включають заарештування відомого місцевого муринського лідера о. д-ра Лютера Кінга за участь і провід в антисеґреґаційній маніфестації 27-го липня. Тому, що неспокої й демонстрації продовжуються, управління міста звернулося до департаменту справедливости з вимогою федеральної заборони дальших демонстрацій. Тепер відділ громадянських прав в департаменті справедливости видав рішення, що місто не мало права накидувати неграм сеґреґацію і тепер має ще менше право вимагати для них заборони мирних протестів проти сеґреґації.

Знавці називають „найбільшою розтратністю" законопроєкт в справі „Телстарів"

Вашингтон. — Два вашингтонські адвокати й рівночасно знавці програми досліджування космічних просторів, Джозеф Ро і Бенджемін Коген, вважають, що піддержуваний урядом законопроєкт у справі створення приватної корпорації, що завідувала б програмою комунікаційних штучних сателітів Землі вроді випробуваного тепер сателіта „Телстар", є „найбільшою розтратністю" в історії Америки. Вони вважають, що цим законом уряд подарував би приватним підприємствам не тільки величезні мільйони долярів, уже витрачених на досліджування космічних просторів, але й незбагнені ще можливості і відкриття в майбутньому. Обидва адвокати висловили свою опінію під час свідчень в сенатській Комісії закордонних справ в середу, 8-го серпня.

В Ню Йорку помер Лев Думбадзе, провідник грузинської еміґрації

Ню Йорк. — В п'ятницю дня 3 серпня ц.р. помер тут на 60-му році життя відомий грузинський політичний діяч, провідник грузинської колонії у східних стейтах ЗДА і президент Грузинських Національних Об'єднань Лев Думбадзе. Прибув Лев Думбадзе до ЗДА 30 років тому, після своєї втечі з окупованої московськими большевиками Грузії. Перебуваючи на терені ЗДА, він включився тут у працю антикомуністичного руху і працював у грузинських загальних еміґраційних організаціях та установах, беручи участь в різних антикомуністичних зібраннях і нарадах. Як президент Грузинських Національних Об'єднань, співпрацював тісно з Українським Конґресовим Комітетом Америки, виступаючи на різних українських зібраннях і маніфестаціях. Був теж провідником і секретарем Американської Конференції для визволення не-російських народів в СССР, що її очолює тепер, як президент, екзекутивний директор УККА адвокат Степан Ярема. Після другої світової війни Лев Думбадзе працював активно в справі переселення грузинських втікачів до ЗДА. Дружина Покійного і два сини живуть в Норвеґії, брат його Александер перебуває у Ню Йорку.

Віце-президент Джансон відвідає Близький Схід

Вашингтон. — Тут з Білого Дому повідомлено, що віце-президент Линдон Джансон з кінцем цього місяця відвідає деякі країни в Південній Европі та на Близькому Сході, зупиняючись зокрема в Італії, Греції, Туреччині, на Кипрі і в Ірані. Свою поїздку до цих країн відбуде віце-президент Джансон в товаристві своєї дружини. В повідомленні сказано, що Джансон матиме при цій нагоді неформальні розмови з головами усіх п'ятьох країн та іншими високими представниками їх урядів, перевіряючи можливості дальшого затіснення політичної, господарської, оборонної і культурної співпраці з ними.

Армія й летунство відбувають маневри в Каролайні

Флоренс, Південна Каролайна. — В середу 8-го серпня населення цього міста мало єдине в своєму роді видовище, як 1,500 парашутистів з 82-ої парашутної дивізії майже рівночасно „вилетіли" з літаків та почали повільно на парашутах спускатися на землю. Це було частиною спільних маневрів армії і авіяції, що саме тепер тут відбуваються. Парашутисти опісля „здобули" недалеке летовище і опісля, вже разом з відділами піхоти, „здобули" також місто. Це найбільші в Америці маневри від часу закінчення другої світової війни.

ЗДА не вимагають збільшення західньо-німецької армії

Вашингтон. — Представники державного департаменту та департаменту оборони рівночасно заявили, що твердження західньо-німецького міністра оборони Йозефа Штравса, мовляв Америка вимагає збільшення західньо-німецької армії до 750,000 вояків, не відповідають дійсності. Штравс склав таку заяву в одному інтерв'ю для німецької преси, додаючи, що на таке збільшення своїх збройних сил Німеччина не може собі тепер дозволити без поважного послаблення її економії. У Вашингтоні заявляють, що розмови з представниками західньо-німецького уряду в цій справі справді відбулися та що Америка справді пропонувала збільшення західньо-німецьких збройних сил, але не визначувала в цьому відношенні жадної точної кількости, як це твердить міністер Штравс.

Канада, Мехіко і Ватикан визнали новий режим у Перу

Ліма, Перу. — Перуанське міністерство закордонних справ повідомило 8-го серпня, що Канада, Мехіко і Ватикан визнали військову хунту як новий уряд Перу та рішили відновити з ним нормальні дипломатичні відносини. Військова хунта в Перу була встановлена після військового перевороту в половині липня ц. р., що повалив конституційну владу під закидом пофальшування виборів. Нову владу в Перу визнало вже всіх разом 20 країн, переважно европейських. ЗДА ще до цих країн не належать, але вже з поінформованих джерел заповіджено, що це, мабуть, станеться в короткому часі.

Арґентинська армія знову бунтується

Буенос Айрес. — Генерал Федеріко Торанзо Монтеро встановив свою головну квартиру в північній частині країни, проголосив себе головнокомандуючим арґентинською армією та вимагає резиґнації міністра оборони. Збунтований генерал є братом ген. Карльоса Торанза Монтеро, що в червні 1960-го року збунтувався проти тодішнього президента Арґентини Артура Фрондізі. Ген. Хуан Лоза, не мавши відповідної підтримки у військових колах, зголосив свою резиґнацію, називаючи її „єдиним виходом" із ситуації.

Роберт Ваґнер буде головним промовцем на стейтовій Демократичній конвенції

Ню Йорк. — Організаційний комітет Демократичної партії стейту Ню Йорку повідомив про вибір мейора Ню Йорку Роберта В. Ваґнера на головного промовця під час стейтової Демократичної конвенції, що має відбутися в днях від 17 до 18 вересня ц. р. в Сиракюзах. Рівночасно повідомлено, що стейтовий провід Демократичної партії не плянує відбути ще перед конвенційні наради для вибору своїх кандидатів на губернатора стейту та на сенатора ЗДА. Вибір Ваґнера на головного промовця та його згода на це означають, що Ваґнер таки остаточно відмовився від кандидатури на губернатора, що мав би змагатися з республіканським кандидатом, теперішнім губернатором Нелсоном Рокефеллером.

Ромні виграв „контест популярности" в правиборах у Мишиґені

Дітройт, Миш. — Індустріяліст Джордж Ромні, якого вважається за нову республіканську зорю та про якого вже тепер говориться як евентуального республіканського кандидата в президентських виборах за два роки, виграв „контест популярности" в змаганні з губернатором Свенсоном у правиборах кандидатів на губернатора. Ромні, як згадано, кандидував з Республіканської партії, а Свенсон з Демократичної і обидва вони не мали формальних опонентів, тільки „вписуваних". Тому то й ці правибори вважається радше за „контест популярности", бо ані республіканська кандидатура Ромні, ані демократична Свенсона не були поважно оспорювані. Змагання в популярності виграв Ромні, здобувши — згідно з першими підсумками голосування — 380,540 республіканських голосів, тоді як тільки 266,066 демократів віддали свої голоси на Свенсона.

Ред. Зенон Тарнавський, письменник і театральний діяч, помер у Дітройті

Дітройт, Миш. — Ред. Зенон Тадей Тарнавський, відомий письменник і театральний діяч, помер тут нагло в середу, 8-го серпня рано, проживши 50 років. Причиною смерти була, мабуть, недуга серця. Покійний походив із Західньої України і в краю, на еміґрації й в Америці співпрацював в багатьох українських публікаціях, інтересуючись зокрема театральною ділянкою. Осиротив дружину, двох синів та інших членів родини. Похорон відбудеться в суботу, 11-го серпня.

Висловлюючи свою віру в НАТО, Айзенгавер назвав завдання цієї організації „священними"

Французький президент Шарль де Ґоль (зліва) вітає колишнього президента ЗДА Двайта Д. Айзенгавера і його внука Дейвіда у Елізейському палаці в Парижі.

Париж. — Закінчуючи свої п'ятиденні приватні відвідини Франції, колишній президент ЗДА Двайт Д. Айзенгавер побував теж у головній кватирі збройних сил НАТО в Рокенкур біля Парижу, що її основником і першим керівником він був 12 років тому. Головний командант збройних сил НАТО генерал Лоріс Норстед привітав там Айзенгавера, як людину, що влила духа й життя в організацію держав Північно - Атлантійського Пакту. Відповідаючи на привітання Норстеда, ген. Айзенгавер ствердив, що зреалізований в НАТО союз держав є виявом духа західньої цивілізації і що він коріниться глибоко в століттях минулої історії. Висловлюючи свою віру в НАТО і в духа, який репрезентує ця організація, Айзенгавер назвав її завдання, теперішні і майбутні, священними для народів Заходу. Цього ж самого дня, в середу 8-го серпня, Айзенгавер був разом із своїм внуком Дейвідом гостем французького президента Шарля де Ґоля. Зустріч обидвох була дуже сердечна. У прийнятті, влаштованому де Ґолем для Айзенгавера, взяли теж участь американський амбасадор до Франції Джеймс М. Гейвін із дружиною та французький амбасадор до ЗДА Герве Альфанд теж із своєю дружиною.

Понад 4,000 совєтських вояків висадилося на Кубі

Маямі, Флорида. — Тут у поінформованих кубинських джерелах одержано вістку з достовірних джерел, що в останньому часі на Кубі висадилося понад 4.000 совєтських вояків, що їх прислано на Кубу на прохання прем'єра Кастра, який побоюється повстання. Згідно з цими інформаціями, п'ять совєтських транспортових кораблів висадили 2.500 совєтських вояків у порті Маріель в західній частині Куби 29-го червня, а чотири інші совєтські кораблі привезли на Кубу та висадили в Гавані в часі від 20 до 31-го липня дальших 1.800 совєтських вояків.

Велика Британія не хоче включатися в економічні санкції проти Катанґи

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Велика Британія повідомила З'єдинені Держави Америки, що вона не погодиться на передбачені американським урядом в його пляні розв'язки конґолійської кризи економічні санкції і бойкот у відношенні до конґолійської провінції Катанґа, що відмовляється від приналежности до Конґа і не визнає центрального конґолійського уряду. Американський плян санкцій у відношенні до Катанґи був приготований на той випадок, якби її президент Мойсе Чомбе обстоював і далі сецесію Катанґи. Американські пропозиції в цьому напрямку, передані генеральному секретареві ОН У Тантові, включали й бойкот усього експорту міді з Катанґи, що його мали б започаткувати Британія. Бельгія й інші европейські держави. Плян цих економічних санкцій був випрацьований представниками ЗДА й вище названих держав у висліді довгих переговорів, але ж його передано У Тантові без остаточної згоди президента Кеннеді. Ще перед Великою Британією відмовилася брати участь в реалізації бойкоту у відношенні до Катанґи Бельгія, яка разом із представниками Великої Британії вимагає тепер дальших переговорів у цій справі. В політичних колах думають, що після відмови Бельгії і Великої Британії також і ЗДА відступлять від висловлених у їхньому пляні вимог.

В Києві помер Володимир Заболотний, кол. президент Академії архітектури УССР

Київ. — Згідно з повідомленням часопису „Радянська Україна", дня 3 серпня ц.р. помер, після тяжкої хвороби відомий український архітект, дійсний член Академії будівництва і архітектури УССР і її колишній президент, як теж дійсний член Академії архітектури СССР, доктор архітектури і професор, Володимир Гнатович Заболотний. Народжений 30 липня 1898 р. в селі Карань на Київщині. Володимир Заболотний закінчив в 1927 році Київський Художній інститут, в якому був учнем Василя Кричевського і потім працював архітектом й інженером на різних становищах. За його проєктами були побудовані в 1929-33 роках різні міста і робітничі оселі на Донбасі і на Криворіжчині і різні адміністративні та житлові будинки в Києві, Дніпропетровському та інших містах України. В 1940 році В. Г. Заболотний був призначений головним архітектом міста Києва і за його проєктом був збудований будинок Верховного Совєту УССР. Обраний 1944 р. головою Української філії Академії архітектури СССР Заболотний був ініціятором й організатором Академії архітектури Української ССР і протягом 11 років очолював її, як президент. Як професор Київського художнього інституту. Покійний працював над підготовою нових наукових кадрів і одночасно керував Відділом історії українського мистецтва при Академії архітектури УССР й очолював протягом багатьох років роботу над підготовою багатотомової „Історії українського мистецтва", досі ще не опублікованої.

ЗДА ЙДУТЬ НА ДАЛЬШІ КОНЦЕСІЇ В СПРАВІ ЗАБОРОНИ АТОМОВИХ ВИПРОБУВАНЬ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР РАСК ПРОБУВАВ У РОЗМОВІ З ДОБРИНІНИМ ДОБИТИСЯ СОВЄТСЬКОЇ ЗГОДИ НА НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ ЗДА ЩОДО АТОМОВОГО РОЗЗБРОЄННЯ. — РОКЕФЕЛЛЕР І ДІРКСЕН КРИТИКУЮТЬ УРЯДОВУ ПОЛІТИКУ КОНЦЕСІЙ І ВИМАГАЮТЬ РІШУЧОЇ ПОЗИЦІЇ В ПЕРЕГОВОРАХ З СОВЄТАМИ

Женева. — На черговому засіданні женевської конференції 17 держав в справі атомового роззброєння З'єдинені Держави Америки заявили свою готовість піти на дальші уступки в справі обговорюваної тепер інспекції заборони атомових випробувань. Репрезентант ЗДА Артур Г. Дін заявив, що ЗДА годяться зменшити більш як на половину кількість пропонованих для здійснювання інспекції заборони атомових випробувань контрольних станиць на територіях заінтересованих держав. Досі пропоновано встановлення 180 таких контрольних постів, тепер ЗДА погоджуються зменшити їх кількість до яких 80. Виступив із своєю заявою Артур Г. Дін у відповідь на ствердження індійського делеґата Артура С. Лалла, що контроля над дотримуванням заборони атомових випробувань повинна бути упрощена. Своєї пропозиції в справі зменшення кількости контрольних станиць ЗДА не передали ще офіційно на розгляд роззброєневої конференції, але ж про неї говорив уже із совєтським делеґатом Зоріним Артур Г. Дін під час їхньої окремої зустрічі. Ознайомившися із змістом нових американських пропозицій Зорін заявив, що він „не покладає на них великих надій" і не вірить, щоб совєтський уряд на них погодився, бо, заки говорити про таку чи інакшу інспекцію, ЗДА й інші держави Заходу повинні погодитися на основну совєтську вимогу, щоб уже в першій фазі роззброєння були зліквідовані всі чужоземні бази і знищені всі ракети й інші засоби для викидання чи скидання атомових бомб. Як повідомляють з Вашингтону, пробував добиватися від Совєтів згоди на нові американські пропозиції теж і державний секретар ЗДА Дін Раск у своїй розмові із совєтським амбасадором Анатолієм Добриніним, що відбулася в середу, дня 8-го серпня ц. р. у Вашингтоні. Але й ця 76-хвилинна розмова не дала ніяких конкретних вислідів, бо представники державного департаменту заявили після її закінчення, що немає великих надій на те, щоб Совєти змінили своє неґативне ставлення до пропонованих З'єдиненими Державами уступок в справі інспекції нуклеарних випробувань. Як показала розмова з Добриніним та переведений цього ж дня новий совєтський атомовий вибух в повітрі над Сибіром, Совєти не виявляють також бажання починати переговори в справі нової атомової мораторії. Примирлива позиція американського уряду у відношенні до СССР, зокрема все нові уступки для них в переговорах про атомове роззброєння, викликали гостру критику видатних представників Республіканської партії у ЗДА. Губернатор нюйоркського стейту Рокефеллер проголосив окрему заяву, в якій ствердив, що ЗДА переходять все більше на совєтські позиції в справі заборони нуклеарних випробувань і контролі над ними і водночас із цим, ідучи на все нові концесії й уступки, послаблюють свою власну позицію, що у висліді ставить під серйозну загрозу безпеку ЗДА. З дуже гострою критикою урядової політики в цьому напрямку виступив теж і провідник республіканців у Сенаті Діркесен, який ствердив, що кожна нова уступка чи концесія ЗДА зустрічається із „зимною водою" совєтської відмови і що в той час, як ЗДА змодифікували основно свої вимоги щодо інспекції заборони атомових випробувань, Совєтський Союз почав нову серію цих нуклеарних вибухів. На думку Діркесена, ЗДА повинні підходити до СССР не з новими концесіями, але з новими катеґоричними і рішучими вимогами.

В Совєтському Союзі заборонено будувати однородинні доми по містах

Москва. — Московська „Правда" опублікувала декрет совєтського уряду про поступову ліквідацію будівництва однородинних домів у міських громадах і про заміну їх кооперативними багатородинними домами. Декрет є виявом дальшої боротьби комуністичної партії із приватновласницькими тенденціями серед совєтського населення, зокрема з пожвавленим останнім часом будуванням нових однородинних домів. Замість індивідуальних домів тепер будуть будувати по містах великі колективні доми, фінансовані частинно самими майбутніми їх льокаторами-пожильцями. Совєтські банки дістали доручення уділювати будівельним кооперативам кредит до 60% коштів конструкції багатородинних домів на реченець від 10 до 15 років. Урядам окремих совєтських республік наказано припинити наділювання громадян земельними ділянками під будову нових однородинних домів і не уділювати власникам таких ділянок ніяких будівельних кредитів. Декрет не стосується покищо сільських областей, але й там комуністична партія й уряд підтримують тенденцію будування колективних домів, в яких мали б жити члени колгоспів та держгоспів, і плянують поступову ліквідацію однородинних домів і зв'язаних з ними присадибних ділянок.

В АМЕРИЦІ

● **Дружина президента** пані Кеннеді виїхала із своєю донькою, 4-літньою Каролайн у вівторок, дня 7-го серпня ц. р. в подорож до Італії. Після короткої зупинки в Римі пані Кеннеді виїде до міста Равелльо поблизу Неаполю, де для неї приготовляють оваційне прийняття.

● **У вівторок,** дня 7-го серпня ц. р. відбулася у столиці Колюмбії Боготі урочиста інавґурація нового президента Колюмбії д-ра Ґвіллєрма Леона Валенсії. З'єдинені Держави Америки були репрезентовані під час цих урочистостей секретарем внутрішніх справ ЗДА Стюартом Л. Юдоллом, амбасадором ЗДА Фултоном Фріманом та іншими. Після заприсяження новий президент проголосив склад нового уряду. Міністром закордонних справ призначений Жозе Антоніо Монтальво.

● **До Ріо де Жанейро** у Бразилії прибув дня 7-го серпня ц. р. діючий генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант. Відвідини його триватимуть три дні і будуть виповнені розмовами в справі економічної підтримки ОН для недорозвинених країн. Бразилійський президент Жово Ґулярт прийме У Танта спеціяльним обідом.

статусу голляндської Нової Ґвінеї, Ґван Роїєн продовжуватиме на терені ЗДА дальші переговори щодо реалізації встановленої востаннє домови.

● **Уряд Фіделя Кастра** виступив з новим обвинуваченням проти ЗДА, заявляючи, що залога американської бази Ґвантанамо обстрілювала кубинську територію й обкидувала її запальними матеріялами.

У СВІТІ

● **Амбасадор ЗДА** до Об'єднаних Націй Адлей Е. Стівенсон відбув під час свого перебування у Мадриді в Еспанії понад одногодинну конференцію з генералом Муньозом Грандесом, новим віце-прем'єром еспанського уряду і шефом збройних сил Еспанії. Згідно із заявою Стівенсона розмова торкалася різних актуальних справ. В еспанських політичних колах твердять, що стосувалася вона головним чином американських баз на еспанській території.

● **Японський уряд** передав совєтській амбасаді в Токіо гостру ноту до Совєтського Союзу з протестом проти започаткування Совєтами нової серії нуклеарних випробувань. Подібну ноту передав до Москви теж і бразилійський уряд.

● **У фабриках Форда в Англії** закінчився поворотом до праці одного тижневий дикий страйк 146 робітників цієї фабрики. Внаслідок припинення праці у фабриках компанія втратила продукції в кількості вісім тисяч авт.

● **Представництво Об'єднаних Націй в Конґо** заперечило свою участь у встановленні летунських обмежень з Катанґою. Згідно з твердженням представників ОН, цю акцію започаткував сам центральний конґолійський уряд.

● **У Швеції відбулося** випущення американської ракети типу Найк-Кеджан на висоту 75 миль. У переведенні цієї спроби взяли участь американські експерти разом із шведськими науковцями.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc. 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Три головні справи

У теперішній міжнародній ситуації існують три головні справи, довкола яких ведеться холодна війна: Берлін, розброєння і атомові перегони. Справу Берліну Хрущов сам визначив недавно, як центральну проблему, яка найбільше загрожує мирові. Після безконечних розмов з попереднім совєтським амбасадором Михайлом Меншиковим у Вашингтоні та його наступником Анатолієм Добриніним, після розмов амбасадора ЗДА в Москві Левеллина Томпсона з Андреєм Громиком — державний секретар Дін Раск і британський міністер лорд Гюм мали ще нагоду говорити про Берлін з Громиком у Женеві, з нагоди підписання там договору про „незалежність, неподільність і невтральність" Лаосу. Але всі ці розмови безнадійні, бо Москва постійно вимагає такої „невтралізації" Зах. Берліну, щоб поруч із зведенням до мінімуму західніми залогами ввести туди ще й залогу совєтську, або — за останньою совєтською пропозицією — щоб поруч із залогами двох малих членів НАТО, Данії і Норвегії, були там ще й залоги двох совєтських сателітів. Водночас Совєти не допускають ніякої розмови на тему Східного Берліну, вважаючи його за столицю „суверенної" Східної Німеччини. Ясно, що виконання такої вимоги було б рівнозначне з капітуляцією, бо, позбавлений західньої військової охорони, Західній Берлін став би в дуже короткому часі жертвою східньонімецької агресії, переведеної під будь-якою покришкою.

У справі міжнародного розброєння Москва теж не вимагає нічого іншого від Заходу, як — капітуляції. Річ у тім, що вона не хоче відступити від своєї вимоги, щоб у першій стадії розброєння були знищені всі засоби транспортування атомової зброї — отже далекосяжні літаки та ракети — і водночас зліквідовані всі закордонні військові бази. Це поставило б відразу західній світ, зокрема Західню Европу, в стан повної безборонности супроти велетенської совєтської суходільної армії. Що більше, Совєти обіцяють зредукувати наземну армію, відкидають міжнародну контролю, яка могла б ствердити, до якого стану дійсно зредуковано совєтське летунство, совєтську армію та ракетну зброю, бо це — мовляв — було б „шпигунством". Ця патологічна шпіономанія також продиктувала Совєтам відкинути західній плян, пред'явлений на Женевській конференції розброєння, щоб проти загрози несподіваної атаки переводити міжнародну контролю по всіх портах, вузлових залізничих стаціях та летовищах. Большевики всерто торочать, що загроза війни зникне тільки тоді, коли буде переведене „генеральне і тотальне" розброєння, і що лише після такого розброєння можна буде встановити міжнародній контрольний апарат. Очевидно, що погодження на таку концепцію було б рівнозначне з самогубством Заходу і згодою на опанування комуністами світу — під проводом Москви. І тому всі ці наради і переспраги є тільки безнадійним витрачуванням часу й енергії — що передбачив і ствердив французький президент де Голь, відмовившись від участи в такій забаві.

Не менш безнадійною виявилася й розв'язка третьої головної міжнародної проблеми — припинення пробних атомових експлозій і тим самим перегонів у розвитку атомової зброї. Америка кілька років тому проголосила добровільну мораторію в цій справі, але Москва минулої осени цю мораторію зламала, спровокувавши цим нові американські випробування, що відбуваються тепер над Пацифіком. Використавши цю спровоковану акцію Америки для своїх пропагандивних цілей, Москва почала й свої випробування.

Так то створені Москвою три головні міжнародні проблеми становлять і три головні міжнародні загрози.

Фестиваль затискувачів свободи

Комуністичний „Всесвітній фестиваль молоді і студентів", що в понеділок 6-го серпня цього року закінчив у столиці Фінляндії, Гельсінках, свої паради, походи і збірання, залишиться в пам'яті світу, як один із найганебніших проявів комуністичної облудности і перфідії. Влаштований під гаслами „миру і дружби", цей фестиваль був від початку до кінця безупинним затискуванням свободи, топтанням особистих свобід і прав, гарантованих у кожній демократичній конституції.

Проведений на терені невтральної Фінляндії, цей фестиваль був передусім брутальним порушенням її невтральности. Фінляндський уряд дозволив його провести на вимогу Москви, скріпленну шантажем і погрозами. Отже, дозволивши під тиском на це комуністичне збіговище, уряд Фінляндії був примушений до того ж відігравати увесь час його тривання ролю совєтського жандарма, поліційного держиморди у відношенні до власного громадянства, зокрема до патріотичної молоді, покликаного не для охорони конституційних прав і демократичних свобід, але для охорони комуністичних агітаторів, пропагандистів і бешкетників звезених з усіх кінців світу до мирних Гельсінок.

Протягом усього фестивалю, від 29-го липня до 6-го серпня, в Гельсінках була забезпечена повна свобода виступів, свобода слова й думки тільки для комуністичних натовпів та їхніх агентів у делегаціях різних країн. Вони мали право і можливість не тільки проголошувати свої гасла й заклики, виступати з антизахідними промовами і доповідями, але їм дозволяли також демонструвати на вулицях і площах Гельсінок проти дружніх до Фінляндії держав, зокрема проти З'єднаних Держав Америки. Антиамериканських транспарентів і плякатів, що їх носили комуністи, ніхто й не брався забороняти, відбирати чи дерти. Проте, не мали тієї свободи ані фінські учасники антифестивальних демонстрацій, ані закордонні туристи й гості, що перебували в той час у Гельсінках, ані інакодумаючі учасники самого ж таки комуністичного фестивалю.

В перших днях фестивалю фінська молодь намагалася виявити своє негативне ставлення до цього комуністичного збіговища назагал спокійними демонстраціями, що найбільше викликами та свистом. Комуністичні верховоди зразу ж визначили фінських патріотів, як хуліганів, і вимагали від фінської таки поліції, щоб вона з ними розправилася. На вимогу комуністів поліція була примушена розганяти своїх же громадян з допомогою палиць і газових бомб.

Характеристичним прикладом комуністичного розуміння свободи слова і думки були всі мітинги, лекції і доповіді, влаштовувані комуністичним керівництвом фестивалю. Кожне слово вільної думки на тих конвентиклях, кожен виступ з іншим, як дозволеним комінністичними комісарами, поглядом, кожна спроба критики Совєтського Союзу чи комунізму були здушувані в зародку, рішуче і безоглядно. Сміливців з-між самих таки учасників фестивалю комуністичні „впорядчики" викидали негайно із своїх зібрань, позбавляючи їх усіх прав, що ними користувалися учасники фестивалю.

Але найбільш показовим було намагання зліквідувати демонстрацію, влаштовану частиною учасників фестивалю проти нуклеарних випробувань, американських і совєтських. Розлючений їхнім виступом, генеральний секретар фестивалю, комуніст Гарсія здирав власноручно несені ними плякати, а коли це не помагало, то закликав фінську поліцію, щоб вона зробила „порядок" із протестантами, позбавленими усіх прав учасників фестивалю.

Так виглядав насправді „фестиваль молоді" в Гельсінках, що його з повним правом можна визначити, як фестиваль комуністичних громил і затискувачів свободи.

Незалежність Ямайки

І. Світ

У неділю, 5-го серпня ц. р., стара британська колонія, острів Ямайка, дістала свою незалежність, залишаючись в рамах Коммонвелту, себто об'єднання британських домінії та колишніх колоній.

У 1494-му році до острова Ямайки підпливли кораблі Христофора Колюмба, і еспанські моряки були немало здивовані надзвичайною його красою. Вони гадали, що то — берег омріяної Індії, про яку в Европі кружляло чимало різних правдивих і фантастичних чуток.

Але Колюмб і його люди дізналися, що то не є Індія, коли їх привітно зустріли на березі тубільці з червоною шкірою.

Від 1509-го року над Ямайкою повівав еспанський прапор. В тій своїй колонії еспанці запровадили жорстокі порядки, винищуючи нещадно тубільчу людність.

У 1655-му році з'явилися біля берегів Ямайки англійські кораблі ескадри Пенна та Венабла. Еспанці не виявили охоти боротися за острів, що не мав видимих багатств, за якими вони полювали по всій середущій та південній Америці.

Нам довелося недавно бачити на екрані багато фотографій цієї землі, зроблених одним із директорів ІМКА, який протягом місяця перебував там, поширюючи діяльність цієї знаної християнської - культурної організації.

— „Що приємно вразило мене, — писав він у листі з Ямайки до своїх друзів, — то це надзвичайна гостинність і приязність населення. Вліт'є там меншиною, бо 90% населення мурини, креоли й трохи помішаних індіян ... Надзвичайної краси околиці, гори, вкриті тропічними лісами, білі піскові пляжі й блакитно - зеленувата вода заток — так виглядає чудова Ямайка. До того ж лагідне підсоння, в якому майже немає різниці між літом і зимою ..."

Але історія цього острова бурхлива і більше подібна до пригодницького фільму, аніж до дійсности.

Збудований ще еспанцями невеличкий порт Рояль під англійською владою побільшився і став центром широкої нелегальної торгівлі. Невільники, контрабанда, гульня моряків і частi відвідини піратів, що тоді вешталися повсюди, — таке було життя цього порту.

Порт Рояль зазнав страшного удару, коли в 1692-му році землетрус знищив місто і значна частина його пішла під воду. З населення врятувалися лише ті, що жили на самім краю міста. Зовсім недавно, яких пару років тому, проведено детальні досліди руїн міста у водах затоки, де намул та водорості заховали сліди катастрофи.

Після загибелі Роялю англійці заклали на Ямайці нове місто — Кінгстон, яке є тепер столицею острова. В половині минулого століття, коли заборонено торгівлю невільниками, почався на Ямайці розвиток цукрового, кавового, бананового та ін. промислу, теперішньої основи життя місцевого населення.

У 1907-му році Кінгстон пережив ще один землетрус, який, одначе, не приніс таких спустошень, як попередній. Треба згадати також, що під час останньої війни в Старій затоці на Ямайці знаходилася американська військова база.

Було в минулому на Ямайці кілька повстань, найбільше у 1865-му році, але згодом, ведучи поміркованую колоніяльну політику, англійці добилися миру й спокою на острові. Почалася розбудова шкільництва, охорони народного здоров'я.

Незалежність Ямайки в імені британського уряду проголосила 5-го серпня цього року принцеса Маргарита, яка прилетіла туди із своїм чоловіком, лордом Сноудоном. В столиці Ямайки і по всіх селищах острова проведено урочисті святкування з парадами, танцями на вулицях, з сценічними виставами, концертами та спортовими виступами.

Цікаво, що проба створити федерацію колишніх британських колоній у Середущій Америці, на Карібських островах, не здійснилася через спротив головно населення Ямайки, яке вважає, що його інтереси в тій федерації не були б забезпечені. Подібне сталося також з спробою створити федерацію колишніх британських колоній у Східній Африці, Родезії, Кенії і ін.

Хвилі незалежницького руху котяться просторами Азії, і мудра політика Англії спромоглася ті хвилі без великих зусиль скерувати до нормального життя та прогресу. Але в зовсім іншому напрямі покотилися ті хвилі в Конго: в колишніх французьких колоніях. А португальські колонії ще чекають...

Незалежність — мрія поневолених, свобода — їх надія, хоч малокультурні, примітивні народи не завжди вміють її належно в и користувати. Колоніялізм в Африці і Азії доживає свої останні дні. І тільки в Европі, старій, культурній Европі, існує ще, як доісторична потвора, московсько - большевицька імперія, яка не хоче знати змін, не хоче визнати права на свободу поневолених нею народів, бо тільки запереченням їх волі може вона існувати.

ЛЮБЛЮ

Над обрієм нагу тремтить водограй.
Люблю в цім розливі весняний свій край.
Дивлюсь на сади я, в глибоку блакить,
В чарівній природі завмерши на мить.

Струну мого серця торкає весна:
Усе на землі розбудила вона.
Милують берізки, гінкі явори —
З тремтінням їх листям шепочуть вітри.

І дівчину, ніжно обнявши струнку,
Цілує вітрець у холодну щоку.
Я з нею по бархатній килимі йду
І слухаю спів солов'я у саду.

Де ніби застигли молочні ряди
Дерев, що в дитинстві я з нею садив,
Де з радістю разом зустрінемо ми
Над плесом Расави весняні громи...

Люблю в синій димці землі далину.
Люблю з громовими дощами весну!

Петро ЛУСТА

Американський плян загального роззброєння

Уже кілька місяців триває в Женеві конференція в справі роззброєння, в якій беруть участь представники 18 країн, в цьому числі З'єднані Держави Америки і Совєтський Союз, дві найбільші військові потуги. На початку цієї конференції представник ЗДА вніс проєкт загального і повного роззброєння, текст якого подаємо сам за себе.

МЕТА: Перше — Загальне і цілковите роззброєння. Розв'язати всі збройні сили і зліквідувати всю зброю, крім тієї, яка потрібні, щоб підтримувати порядок всередині країн і для Армії Миру Об'єднаних Націй. Друге — поступово заступити військові сили окремих країн скріпленими силами Об'єднаних Націй, досить міцними, щоб погоджувати незгоди і викривати або ліквідувати конфлікти.

ПРИНЦИПИ: а) процес роззброєння має бути збалансований, щоб не дати якійсь країні в тій чи іншій формі переваги над іншими країнами. (б) Увесь процес має дуже ретельно перевірятись.

ПРОЦЕС: Процес роззброєння контролюватиме Міжнародна Організація Роззброєння (ІДО), яка буде створена при Об'єднаних Націях, коли договір про роззброєння набере сили. Цей процес буде поділений на три періоди — перший має тривати три роки, другий — три роки і третій має бути закінчений якнайскоріше після того.

Перехід від одної стадії до другої має відбуватися під наглядом Контрольної Ради ІДО, і ця Рада має визначити, коли всі заходи попередньої стадії виконано і всі приготування для дальшої стадії пороблено. Якщо один чи більше постійних членів Контрольної Ради ІДО заявить, що, на його думку, всіх цих умов не дотримано, перехід до дальшої стадії відбудеться лише за вирішенням спеціяльної сесії Безпечальної Ради Об'єднаних Націй.

Найголовніші акції, які мають бути виконані за проєктом:

1) Зменшення озброєння:

Більшість родів зброї, включаючи всю не-атомову зброю і допоміжну систему для атомової зброї — має бути зменшена на 30% протягом стадії 1-ої, на 50% від того, що залишається, протягом стадії 2-ої, і зліквідована цілком протягом стадії 3-ої. (Наприклад, Б-52, Атласи, Титани, танки, воєнні кораблі, літаконосці).

Протягом стадії 1-ої продукція зброї має бути обмежена згідно з домовленістю для спеціяльно визначених категорій. Протягом стадії 2-ої продукція має припинитися, крім обмеженої кількости запасових частин. Протягом стадії 3-ої все продукування, випробовування, наукові досліди і розвиток різних видів зброї мусять бути припинені, за винятком того, що буде потрібне для Армії Миру ОН і для підтримування порядку всередині країн.

2) Зменшення атомового озброєння:

Протягом стадії 1-ої продукування всіх матеріялів для атомової зброї має бути припинене і визначена кількість віддана для потреб не озброювальних. (З'єднані Держави запропонували передати 30.000 кілограмів У-235). Атомові Адміністрації мають погодитися не передавати контролі над атомовою зброєю нем атомовим країнам і не допомагати таким країнам продукувати атомову зброю.

Протягом стадії 2-ої решта запасів матеріялів, потрібних для атомової продукції, мусять бути зменшені. Протягом останніх шістьох місяців цієї стадії всі країни мусять зареєструвати в ІДО решітки атомової зброї і всі допоміжні для того матеріяли, щоб підготувати заходи знищення всіх цих матеріялів протягом 3-ої.

Протягом стадії 3-ої всі країни мають зліквідувати всю атомову зброю, яка ще залишається в їх посіданні, і занехати всі пляни для її продукування.

3) Зменшення армійських сил:

Стадія 1: Армійські сили З'єднаних Держав і СССР мають бути зменшені до 2.1 мільйона осіб кожна, з тим самим рівнем для інших „спеціяльних частин". Інші країни мають зменшити до 100.000 осіб або до 1% від кількости населення, але жадна країна не має права перевищити теперішній рівень.

Стадія 2: З'єднані Держави і СССР мають зменшити до рівня 50% свої армійські сили, що залишаться на кінець стадії 1-ої. Армійські сили інших країн мають бути зменшені до домовленого рівня.

Стадія 3: Національні армійські сили мають бути зменшені до рівня потреб підтримування внутрішнього порядку, того як інтернаціональний мир будуть підтримувати сили Об'єднаних Націй.

4) Зменшення мілітарних баз:

Деякі мілітарні бази будуть зліквідовані протягом стадії 2-ої. Всі інші, крім потрібних для підтримування внутрішнього порядку, будуть зліквідовані в стадії 3-ій.

5) Зменшення небезпеки війни:

Протягом стадії 1-ої деякі заходи можуть бути вжиті негайно — навіть перед тим, як буде домовлено про зменшення озброєння — щоб звести до мінімуму ризико війни через випадок, непорозуміння або несподівану атаку:

а) попередження про більшого розміру мілітарні маневри;

б) обсерваційні пункти в деяких портах, залізничих центрах, найголовніших дорогах і повітряних базах, що мають доносити про військові рухи;

в) встановлення швидкої і належної комунікації поміж головами урядів і генеральним секретарем ОН;

г) створення Міжнародної Комісії для вироблення заходів проти ризика війни.

6) Космічні простори:

Держави мають погодитися протягом стадії 1-ої співпрацювати в напрямку мирного

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОС ЧИТАЧА

Чому школи українознавства?

З великим, зацікавленням слідкував я за розвитком думок у довгій статті інсп. Я. Ясінчука, друкованій на сторінках „Свободи" в липні. Треба признати, що Автор завдав собі немало труду. Мусимо бути вдячними йому за те широке зреферовання програм українознавства в наших парохіяльних школах. Не менше цікаві є також його спостереження із школи св. Юра в Ню Йорку та лекцій проф. Близнака, про якого ми мали вже змогу читати на сторінках наших газет.

По прочитанні цієї статті, чи даре серії статтей, можна було виробити собі переконання, що справа виховання наймолодшого покоління наладнана задовільно, і нема ніяких причин тривожитися про нашу майбутність, бо школи працюють на повну пару і всебічно виховують нашу зміну, яка може нас в кожній хвилині повністю заступити. Але коли приглянемося дійсності та візьмемо до уваги деякі факти, тоді ця справа виглядатиме не так рожево.

Фактом є, що школа св. Юра в Ню Йорку є тільки одна і проф. Близнак є тільки один на цілу Америку, а парохіяльних шкіл є дещо більше. Фактом є, що в деяких наших парохіяльних школах призначено тільки півгодини денно на навчання рідної мови, і що в деяких школах навіть релігії вчать англійською мовою. А внаслідок писаних і неписаних законів та розпорядків, як пише інспектор Ясінчук, в деяких наших парохіяльних школах панує не-український дух, і діти, які, прийшовши до школи, не знали ані одного англійського слова, по кількох роках навчання вже своєї рідної мови стидаються. Фактом є, що в деяких наших парохіяльних школах, замість придержуватись рідних традицій та звичаїв, нехтують їх.

Та лишімо на боці всі ті факти. Уявімо собі, що всі українські парохіяльні школи на 100% виконають вимоги програм навчання української мови, і наші діти, кінчаючи школу, вмітимуть читати та писати по-українськи, розумітимуть наш обряд, знатимуть навіть події і факти з нашої минувшини. Уявімо собі далі, що всі ці діти з успіхом покінчать середні (гайскул) і високі школи. Але із шкільних підручників та викладів професорів, з преси та сліп американських політиків вони довідаються, що Україна — це Тексас Росії, що українська справа — це внутрішня справа Росії, що св. Ольга і Володимир — це володарі Росії, що Київ — це колиска Росії.

Думаю, що всі погодяться зі мною, що в наших умовинах треба присвятити куди більше уваги школам українознавства, де покищо не зобов'язують неписані закони. Якщо навіть ніякі кляси при готує як слід парохіяльна школа, тої треба присвятити більше уваги учням середніх шкіл, до яких ходять учні у віці, що рішає про їх дальші кроки.

На підставі досвіду у філядельфійській Школі Українознавства, можна ствердити, що майже всі учні, які ту школу покінчили, вже виразно відзначаються серед тутешньої спільноти.

Може дехто подумає, що це припадок, що це не є заслугою лише школи. Може воно й так, але дай Боже, щоб таких припадків було якнайбільше, щоб такі й подібні припадки охопили всіх наших учнів середніх і високих шкіл.

Отже, коли нам залежить на тому, щоб українська Церква, українське суспільне, національне, культурне життя не зазнало заломання, коли ми хочемо допомогти нашій поневоленій Батьківщині, коли ми хочемо здобувати зрозуміння та пошану серед інших народів, ми мусимо розвивати українознавче шкільництво і з нього користати.

Володимир Мацьків

Роман Ільницький

Англо-Франко-Українська Держава в Канаді?

ЗА НОВУ ІДЕОЛОГІЮ НА ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ

(Дискусійне)

(7)

Цей наплив нового для Америки людського елементу привів до того, що в 1920 р. етнічний склад ЗДА (за країною походження) цілком змінився і був зовсім відмінний від того з-перед 40 років. Ось він з цього:

Англійців є вже тільки	41.4%
отже на 40% менше	
Німців	15.6%
Ірландців	11.0%
Поляків (тут включені також українці і жиди)	3.8%
Італійці	3.7%
Росіяни	2.2%
Шведи	2.1%
Французи	2.0%

Коли після 1880 р. через гостинно відкриті двері Америки ринули мільйони людей різного етнічного складу, англо - сакси спочатку не здавали собі справи з того, які наслідки це матиме для майбутнього розвитку держави і народу. Вони допускали нових імігрантів просто тому, що їм треба було робітників для розбудованого промислу.

Коли ж не англо - саксські імігранти, виростаючи понад робітничу клясу, стали зголошувати свої претенсії на участь в керуванні державою — серед частини англо - саксів почав наростати спротив. Він виявлявся в двоякій формі: з одного боку це був нелегально - терористичний рух з цілями відстрашити чужинців від участи в американському житті, а з другого — це були імміграційні закони, які обмежували приїзд не англосаксів.

Маркантнішими в и я в а м и першого, терористичного руху були такі:

В 1835 р. була створена організація під назвою „Нейтів Амерікенс", яка поборювала головно католиків і їх вплив на публічне життя.

В 1848 р. створилася таємна організація, яку названо „Нов Натінг" через те, що її члени на допитах у поліції відповідали тільки трьома словами: „Нічого не знаю". Про популярність цієї організації може свідчити факт, що до неї належали аж 6 губернаторів і 48 послів до Палати Репрезентантів. Вони поборювали всіх імігрантів, а при тому вимагали скасування закону про набування громадянства і домагалися, щоб Америкою володіли тільки тут народжені люди.

В 1866 р. постала ще одна таємна організація, в і д о м а Ку-Клукс-Клен, з в е р н е н а проти муринів, жидів і католиків.

В 1887 р. створилася організація „Амерікен Протектів Ассосієйшен" із завданням боротися проти слов'ян і романських груп.

Також законодавці прийшли з допомогою цим організаціям, але дуже пізно, бо аж після 1917 року.

Іміграційні закони ЗДА можна поділити на три періоди:

1-ий період — 1882 р. — це був час т. зв. протекціонізму. В тому часі не було ніяких обмежень іміграції, і кожний, хто приїжджав, міг на бажання дістати задармо 160 моргів землі під умовою, що поселиться на ній і загосподарить її.

2-ий період — 1882-1917 р. — це період селекції. В тому часі не мали вступу до Америки люди, які культурно, расово або соціяльно уважалися в цій країні меншовартісними.

3-ій період — від 1917 р. дотепер це час обмежень. Спочатку був з а б оронений в'їзд неписьменним, а від 1921 р. запроваджено т зв. „систему квот". Її вістря звернене проти романських і слов'янських народів, а також проти жидів. „Система квот" з 1921 р. була подумана так, що 85.6% імігрантів могли приїжджати з північно - західньої Европи, а тільки 12.3% з південно-східньої.

Але й цей закон не сподобався англійцям, бо він давав завеликі контингенти для німців та ірландців, і тому його кілька разів змінювано. Кінець - кінцем вкорочено квоту німців та ірландців на 50% і на стільки ж збільшено квоту англійську. На підставі того самого закону до цієї країни не може приїжджати більше імігрантів, як 150 тисяч річно.

Та все таки, не зважаючи на спроби терору і на іміграційні обмеження, не-англо-саксонські етнічні групи закріпилися в Америці і є важливою складовою частиною американського народу.

Рахуючи від 1900 р., ЗДА є тільки умовно англо - саксонською країною. Англійці є в ній меншістю, хоч є ще найбільшою меншиною і завдяки високим якостям свого характеру ще й донині керують цією країною, надаючи їй відпечаток свого духа і свого стилю життя.

Але повернімось до теми, яку я почав обговорювати, до теми нової етнічної групи, яка твориться в цій країні і яка не має свого коріння в Европі. Процес її постання був такий:

Імігранти з П і в д е н н о ї і Східньої Европи були дуже різні щодо свого якісного стану. Вистачить навести факт, що 35% з них були неписьменними і походили переважно з найнижчих соціяльних верств своїх народів. Вони шукали в Америці передусім прожитку, якого не могли знайти у себе вдома, а не свободи, так, як англо - сакси.

Нічого дивного, що серед такої невироблені маси було багато людей, які мали цілком притуплений національний сантимент, а було між ними багато й таких, які цілком не мали почуття національної приналежности. Це були люди, які мали багато передумов до того, щоб забути за свій нарід, навіть за своє етнічне походження і стати на цьому терені національно - етнічно нічим.

Очевидно, вони з відкритим серцем були б перекочували до англо - саксонської етнічної групи, приймаючи її культуру, мову, цивілізацію — одним словом все, щоб тільки стати англійцями. Але вони зустріли холодну і рішучу відсіч збоку цих останніх. Англо - сакси дивилися на них згори, згорда. Про те, щоб прийняти їх до себе, горді англійці навіть не думали.

Не маючи сантименту до свого, а водночас не маючи доступу до англо - саксонського — цим безбатченкам залишалася тільки одна дорога: творити щось нове. І так приблизно за останніх 80 років постала в Америці велика категорія людей, яка — втративши контакт з своїми рідними етнічними групами і не нав'язавши його з іншими — почала перемішуватися і творити засимільовану масу, яку я назваю американським етносом, — новою етнічною групою, зродженою вже на цьому терені.

Процес творення цієї групи дуже пригадує те, що ділось в Европі в сиву давнину, коли схрещувались між собою ще не визрілі культурно й етнічно племена і у висліді такого схрещення творили нову етнічну одиницю — новий нарід.

Було б несправедливим і перебільшеним твердити, що до американського е т н о с у вливаються тільки елементи відколені від етнічних груп південно - східньої Европи. Очевидно, він поповнюється такими ж елементами з усіх груп, а в тому і з найсильнішої з них, з англійської.

о. Николай Вояковський

ШЛЯХАМИ НАШИХ ПРОЧАН...

(ПРОЩА ДО ВІДПУСТОВОЇ ІКОНИ МАТЕРІ БОЖОЇ ОДИГІТРІЇ В БОФАЛО, Н.Й.)

З волі Божої є місця на землі, в яких Господь Бог в чудесний спосіб вислухує наших молитов скоріше і в чудесний спосіб допомагає тим, що в нього помочі благають. До таких місць йдуть люди богомільно на прощу, як прочани, просити в Господа Бога чудесної допомоги у різних своїх трудноцах. І цю дорогу, цей хід чи їзду до таких особливих місць Божої благодати називаємо прощею.

Найбільші прощі — це проща до Святої Землі, до тих місць, що їх Ісус Христос і Божа Мати освятили своєю присутністю. Відтак проща до гробу св. Апостола Петра, мощі якого спочивають в церкві св. Петра в Римі. Проща до гробу св. Апостола Павла, якого мощі спочивають в церкві св. Павла, що стоїть поза мурами Риму. І проща до гробу св. Апостола Якова в Кампостеллі в Еспанії.

Найважливішими чудесними місцями Матері Божої в Західній Україні, тобто в Галичині, куди наші люди ходили на прощі, були: Зарваниця, Гошів, Крехів, Самбір, Львів, Страдче, Тернопіль, Підкамінь й інші. Майже всі ці відпустові місця мали зовсім тихий і скромний початок. Цей початок нагадує евангельське гірчичне зерно, що про нього читаємо в св. Евангелію (Матей: XIII-32): „Воно хоч найменше від всіх насінь, але як виросте, є більше від ярини, і стає деревом так, що птиці небесні прилітають і мешкають на його віттях.

ЗАРВАНИЦЯ — це село на Поділлі, над рікою Стрипою. В зарваницькій церкві знаходяться дві чудотворні ікони: Розп'ятого Спасителя і Матері Божої. Ікона Розп'ятого Спасителя походить з року 1740. В році 1742 коронував цю ікону срібною короною тодішній митрополит Атаназій Шептицький. Ікона Матері Божої походить з дванадцятого сторіччя. Її історію поетично оспівав наш галицький поет Василь Щурат. Відома з великих і численних чудес на всьому галицькому Поділлі.

ГОШІВ — це село, положене над рікою Свічою, недалеко від міста Болехів. В Гошові є висока скала, що називається „Ясна Гора", на якій стоїть прегарна церква, а в ній чудотворна ікона Божої Матері. Ця ікона походить з першої половини вісімнадцятого сторіччя. Історію Гошівської чудотворної ікони Божої Матері прекрасно описав о. М. Дирда, ЧСВВ, у книжці „Гошів — гора Божої Матері".

Пісня до Гошівської чудотворної ікони Божої Матері дуже гарна, хоч мельодія пісні досить складна:

Гора ясна, де прекрасна
Діва сіяє,
З своїм Сином возлюбленим
всіх тут приймає.
Вона грішних призиває,
Ласки своєй уділяє,
Всім каючимся.

А на скитальщині, в Німеччині, постала віршована молитва до Матері Божої в Гошеві:

Дшею в Гошів із чужини
Всі линем в щирих
молитвах:
„Вітай нам, Мати, все між
тими,
Що нам являються лиш
в снах"...
Идемо Христовими слідами!
Скитальців хрест на плечах
в нас.
Хоч ллється кров дітей за
нами,
Надій огонь однак не згас...
Бо Ти, Пречистая, для Сина
Благання наші всі береш, —
І віруєм — прийде хвилина,
В якій нам волю принесеш.
Бо кров, терпіння і наруга —
Основи вічного життя!
До рідного повернем плуга,
І піде біль наш в забуття.
Тебе благаємо, Пречиста,
Бери нас всіх під Свій
покров.
Плестимем з серць Тобі
намиста,
Вкрашатиме їх наша кров...
І будеш вічно Ти між нами,
І Бог, Христос, Твій любий
Син —
І непорочними устами
Славитимем Христовий чин!

КРЕХІВ — недалеко від Жовкви, має славну манастирську церкву, в якій є аж три чудотворні ікони. Перша — це ікона Пречистої Діви Марії, яку приніс до Крехова львівський міщанин Красовський. Друга ікона — також Пречистої Діви Марії, перенесена з манастиря в Верхраті. Ця ікона походить з чотирнадцятого сторіччя. Третя — це ікона св. Отця Николая. Пісня до Крехівської чудотворної ікони Божої Матері є в дійсності до Верхратської чудотворної ікони Божої Матері:

В Верхраті наперед Ти
ласки Свої
Давала спішучим побожно
к Тобі;
Тебе там пізнала равська
сторона,
Сокальська і львівська,
вся наша земля.
Тому то Ти Крехів вибрала
на дім,
Щоб ласки розляти обильні
нам всім:
Престол свій принесла Ти
в манастир,
Несучи з Собою божественний мир.
Тут хворим здоров'я вертаєш як стій,
І сумним потіху, терп'ячим
спокій,
Сліпі тут підносять свій
зліченний зір,
Та велич голосять Твою
на весь мир.
Убогі біжать всі пред
можний Твій трон,
Привітних пісень їх
несеться гомон,
Вітай нам, Крехівська
Маріє, вітай!
Та множество ласки, о Мати
нам дай!

САМБІР — це одно з найстарших галицьких міст. Усе західне українське Підгір'я приходить до самбірської чудотворної ікони шукати в цієї доброї Матері чудесної помочі, що співчувала нашому народові в його гіркій недолі плачем, кривавими сльозами в самбірській іконі. В день Успення Божої Матері, дня 28 серпня 1928 р., за благословенням Апостольської столиці, ця ікона була торжественно коронована. В році 1955 делеґація відступників під проводом свого єпископа Михайла Мельника, повезли цю ікону в дарунку московському патріярхові. Та в дорозі, в Києві, єпископ Михайло Мельник несподівано помер, дня 9 жовтня 1955 р. Однак ця ікона, що її везли до Москви, не була цією історичною, чудотворною іконою Богоматері, а тільки добре зробленою копією, бо правдиву чудотворну ікону Божої Матері — її лицарі вчас зняли і перенесли в безпечне місце.

В „Почаєвському Богогласникові" з 1790 р. передруковано пісню до чудотворної ікони Самбірської Божої Матері, що починається словами:

Дивна Твоя тайна чистая
явися:
Новосамборская церков
чудес ісполнися...

Ця пісня була первісно надрукована в Кам'янському Богогласникові з 1734 року. В цій пісні розказується про чудесне врятування людей від пошесної недуги, що вибухла в околиці Самбора в першій половині вісімнадцятого сторіччя.

В році 1770 постали ще дві інші пісні в честь чудотворної ікони Самбірської Богородиці з приводу чудотворного врятування людей від пошесної недуги, пера о. А. Якубинського. Наводжу початкові слова одної з тих пісень:

Чистая Діво, Діво
благодати,
В самбірській церкві плачучая Мати
Ах, якже Мати
Тебе вихваляти
Сего літа ісконі.
Зачнем любезно
Душеполезно
До Твоєй ікони.

(Продовження буде)

Наукові успіхи Олександра Одарченка

У червні цього року молодий інженер Олександер Одарченко одержав у Корнельському університеті науковий ступінь магістра (Msater of Science). Він захистив дисертацію на тему: „Система числового контролю швидкости". У цій дисертації подано докладний опис сконструйованого дисертантом апарату, який контролює швидкість мотора. Олександер Одарченко застосував нову систему числового контролю, значно простішу, ніж інші системи цього типу. До 1. вересня магістер Олександер Одарченко працюватиме в Корнельському університеті під керівництвом д-ра Франка Розенблата, продовжуючи науково - дослідну працю в ділянці пізнавальних систем типу персептрона. Пізніше він має намір працювати за фахом в одній із американських інженерських компаній.

Олександер Одарченко

Олександер Одарченко слідкує за науковими працями в ділянці автоматики та кібернетики, що друкуються в інших країнах іншими мовами, зокрема українською мовою. Цього року він переклав з української мови на англійську надруковану в київському академічному журналі „Автоматика" статтю проф. Івахненка про системи, що „самонавчаються".

Олександер Одарченко народився 1. грудня 1933 року в місті Алма-Аті, де в той час відбував заслання його батько Петро Одарченко, український літературознавець.

З травня 1934 року до серпня 1937 року Олександер жив у місті Уральську. В родині панувала українська мова.

Малий Олесь знав багато віршів напам'ять, зокрема поезій Т. Шевченка.

Від серпня 1937 року до серпня 1943 р. Олесь Одарченко жив у свого діда Василя та баби Оксани в селі Римарівці, Гадяцького повіту на Полтавщині. Тут же він вчився в українській початковій школі, а влітку пас з селянськими хлопчиками дідову корову.

В кінці серпня 1943 року Олесь разом з батьками опинився у Львові, де продовжував навчання в українській школі. В 1944 році переїхав до Варшави, де вчився в українській школі ім. Лесі Українки. В 1944-45 р. до квітня місяця Олесь жив у Відні і також учився в українській школі. У квітні 1945 р. Олесь разом із батьками опинився в Німеччині. Восени 1945 року він був прийнятий до української реальної гімназії в м. Авгсбургу. Пізніше ця гімназія переїхала до Ляйпцігу, і Олесь учився там до травня 1950 року.

В кінці травня 1950 року Олександер Одарченко разом із своїми батьками прибув до ЗДА. З 1950 до 1952 р. Олесь учився в Річмонд Гай Скул і закінчив її з добрими успіхами. Місцева газета „Лонг Айленд Пресс" навіть вмістила коротку замітку про Олександра Одарченка і надрукувала його фотознімку. У 1952 році Олександер Одарченко вчився в Бруклин Коледжі, а з 1953 до 1957 р. в Джордж Вашингтон університеті. Успішно закінчивши університет, одержав диплом бакалавра електроінженерії.

Попрацювавши один рік в компанії „Інтеліджене Мешин Рисерч", Олександер Одарченко з вересня 1958 до червня 1962 року продовжував свою фахову освіту в Корнельському університеті, одночасно працюючи асистентом. Успішно склавши іспити та захистивши магістерську дисертацію, Олександер Одарченко одержав диплом „мастер оф сайєнс".

Бувши студентом, Олександер Одарченко брав діяльну участь в українському громадському житті і був членом Української Студентської Громади у Вашингтоні. Молодий інженер Олександер Одарченко дуже добре грає в шахи, любить музику — особливо українські народні пісні — і цікавиться літературою.

Побажаємо йому дальших успіхів у його науковій діяльності!

П. В.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПЛЯН ЗАГАЛЬНОГО РОЗЗБРОЄННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

уживання космічних просторів і не запускати в простір зброї масового знищення. Продукція, нагромадження і випробовування космічних кораблів мають бути обмежені. межена.

7) Армія Миру Об'єднаних Націй:

Стадія 1: Сторони мають бути готові створити Армію Миру Об'єднаних Націй, допомагаючи Генеральній Асамблеї ОН простудіювати цю справу щодо складу, сили, команди і контролі, вишколу і фінансування Армії. Корпус Охорони Миру ОН має бути зорганізований для контролі можливих конфліктів. Країни мають вживати всіх можливих заходів для мирного розв'язування конфліктів і незгод, включаючи підпорядкування постановам Міжнародного Суду.

Стадія 2: Армія Миру об'єднаних Націй має постати протягом першого року стадії 2-ої і прогресивно зміцніти протягом цієї стадії. Сторони мусять погодитись підпорядкуватися правилам Міжнародного Розпорядку, який почне діяти через три місяці після того, як усі сторони ознайомляться з ним, хібащо він буде відкинений більшістю.

Стадія 3: Армія Миру Об'єднаних Націй має набути повної сили з таким розрахунком, щоб жадна окрема країна не могла виступити проти неї.

8) Перевірка:

Міжнародна Організація Роззброєння (ІДО) має перевіряти протягом кожної стадії ввесь процес роззброєння, щоб проходив він відповідно до пляну. Це може переводитися, наприклад, „зональними інспекціями", коли кожна сторона поділить свою територію на зони. Певне число таких зон може бути інспектоване поступово на землі або з повітря протягом стадії 1-ої. Після того, як якась зона буде перевірена, вона має залишитися відкритою для дальших інспекцій. До кінця стадії 3-ої інспекції можуть і мають бути поширені на всі частини території будь-якої сторони договору.

Американська Рада

Система правління в Канаді

(Канадійська Сцена). — Відповідно до постанов Акту про Британську Північну Америку (ВНА) Її Величність Королева Єлисавета є головою виконавчого правління Канади. Генеральний губернатор, який репрезентує королеву в Канаді, займає визначну й високопочесну позицію, що має радше формальний характер і не дає йому багато справжніх прерогатив. Щоправда, ген. губернатор формально підтверджує іменування членів Королівської Таємної Ради в Канаді (тобто членів державного кабінету), але він завжди мусить погодитися на іменування тих осіб, яких вибере собі прем'єр - міністер. Державний кабінет, який складається з прем'єр - міністра і стількох міністрів, скільки він іменує, посідає справжню виконавчу владу в Канаді; однак і прем'єр - міністер і члени його кабінету можуть виконувати свої обов'язки „дорадників королеви" доти, доки вони мають підтримку вибраного парляменту. Палата громад, що складається з представників народу, єдина в Канаді має всі уповноваження правити державою і схвалювати закони. Міністри відповідають перед парляментом за свою діяльність, тому вони мусять або бути членами парляменту тоді, коли їх іменує прем'єр - міністер членами державного кабінету, або мусять здобути парляментський мандат у якнайкоротшому часі після свого іменування на той пост.

Уряд звичайно складається з передових членів переможної політичної партії і вирішує політику країни: від його рішення залежить питання війни і миру країни, підвищення або зниження податків. Якщо в якому питанні вже прийнято рішення на засіданні кабінету міністрів (ці засідання звичайно таємні), кожний міністер мусить підтримувати й захищати це рішення тоді, коли його обговорюють у парляменті для схвалення остаточної постанови. Якщо якийсь міністер відмовляється підтримувати дане рішення уряду перед лицем палати громад, він мусить уступити з свого посту.

Таким принципом колективної відповідальности керуються всі заходи уряду. Кожний міністер звичайно керує одним міністерством — хліборобством, оборони, комунальних робіт, торгівлі і промислу, фінансів, юстиції тощо. У парляменті він особисто відповідає за діяльність свого міністерства. Якщо заходи якогось міністерства не знайдуть схвалення палати громад, тоді цілий уряд мусить піти на демісію. Однак, рідко буває так, щоб законопроєкт, переданий палаті громад кабінетом міністрів, провалився, бож уряд складається з передових діячів партії, яка має більшість у палаті громад.

Канадійська палата громад складається з виборних представників народу і вона єдина має найвищу владу в країні. Своє невдоволення політикою уряду вона може виявити, відмовившись схвалити дані заходи уряду або просто проголосувавши більшістю голосів заяву недовір'я до даного державного кабінету. В такому випадку прем'єр - міністер не має іншого вибору, як скласти ген. губернаторові заяву про уступлення свого уряду. Однак, звичайно в Канаді уряд і парляментська більшість належать до одної партії, тому партійні рішення, схвалені на зборах фракції, мають задовільну підтримку парляментарів під час голосування в палаті громад.

Коли якась партія має тільки незначну більшість у парляменті, тоді лідер даної партії — він же прем'єр - міністер — має підстави турбуватися тією ситуацією. Якщо у важливому питанні його уряд зазнає поразки в парляментському голосуванні, він може домагатися розв'язання парляменту. Генерал - губернатор, як представник королеви в Канаді, встряває тоді активно в державні справи: його но в державніспрани: його обов'язком є подбати, щоб правління країною не припинялося. Якщо він вважає, що інший лідер іншої партії може здобути більшість у палаті громад, ген. - губернатор може запропонувати тому лідерові перейняти обов'язки прем'єра - міністра. Але це незвичайно складне рішення, зокрема тоді, коли ніхто з лідерів окремих партій не всилі здобути вирішної більшости у палаті громад без підтримки дрібних партій; як відомо, така підтримка завжди сумнівна. Тому в такій ситуації нові вибори неминучі.

● З Сіяму виїхали у вівторок, дня 7-го серпня ц. р. останні з'єднання американського Корпусу Морської Піхоти, які були прислані туди три місяці тому в розгарі лаоської кризи.

„Рідна Школа" в Міннеаполісі

У нашій українській пресі дуже часто читаємо про потребу існування Рідної Школи та її завдання серед нашого українського народу, в поселенні сущого.

При українській православній парафії св. Юрія Переможця в Міннеаполісі, Мінн., існує Рідна Школа, в якій є 6 кляс та дитячий садочок. Навчання в цій школі у 1961—1962 шкільному році почалося 9-го вересня, а закінчилось 17 червня.

14-го січня ц.р. була влаштована школою різдвяна ялинка, 13 березня було врочисто відзначене Шевченківське свято, а 17-го червня відбулося закінчення шкільного року.

В програму свята закінчення шкільного року входили: вступне слово — прот. о. Андрія Кістя, доповідь про школу — голови Педагогічної Ради п. Івана Свитлівського, деклямація віршів та гра на фортепіяні, вистава п'єси „Весна" Марії Пригари, в якій виступили учні, і виступ шкільного хору під керівництвом пані Кіри Цареградської.

Після цього відбулася видача свідоцтв учням школи.

Рідна Школа при українській православній парафії св. Юрія Переможця видає журнал „Дзвінок", в якому дописувачами є переважно учні.

Наука в школі відбувалася щосуботи від год. 9:30 до години 1.30.

На закінчення треба сказати, що учні радо відвідують свою школу і з запалом приймають участь в усіх шкільних святах та імпрезах.

Все це приносить велику втіху не тільки батькам, а й всьому громадянству.

А. Романенко

†

Ділимося сумною вісткою
з Рідньою, Приятелями та Знайомими,
що дня 8-го серпня 1962 р. відійшов у Вічність,
на 50-му році життя,
наш ЧОЛОВІК, БАТЬКО, СИН, ЗЯТЬ
і БРАТ

бл. п. Зенон ТАРНАВСЬКИЙ

письменник і журналіст,
народжений 9-го вересня 1912 року в Новому Самборі, Західня Україна.

ПАРАСТАС — буде відправлений у П'ЯТНИЦЮ, 10-го СЕРПНЯ 1962 р., в год. 7:30 ввечері, в похоронному заведенні Бугая в Гемтремку, Миш.

ПОХОРОН — в СУБОТУ, 11-го СЕРПНЯ 1962 р., до церкви Непорочного Зачаття і опісля на цвинтар.

Горем прибиті:

Дружина МАРТА з синами ОЛЕКСАНДРОМ і РОМАНОМ;
НАТАЛІЯ ТАРНАВСЬКА — мати;
МАРІЯ КОЛТУНЮК — теща;
ІВАННА ЦІСИК і ДАРІЯ КАСЬКІВ з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ — сестри;
ЯРОСЛАВ ТАРНАВСЬКИЙ з дружиною ІРИНОЮ та дітьми — брат
ЛІДІЯ ДЯЧЕНКО з дітьми — шваґрова

†

Ділимося сумною вісткою
з Рідньою, Приятелями та Знайомими,
що в неділю, 5-го серпня 1962 року — відійшла від нас у Вічність

бл. п. Марія з Кушнірів СЛЮСАРЧУК

народжена 1896 року в Станиславові, Західня Україна.

ПАНАХИДА — в П'ЯТНИЦЮ, 10-го СЕРПНЯ 1962 року, в год. 7:30 вечора, в похоронному заведенні П. Богна в Дітройті, Миш.

ПОХОРОН — в СУБОТУ, 11-го СЕРПНЯ 1962 р., в год. 9:15 ранку, з церкви Непорочного Зачаття в Дітройті, Миш.

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ — в сороковий день від смерти — в СУБОТУ, 15-го ВЕРЕСНЯ 1962 року, в год. 8:00 ранку, в церкві Непорочного Зачаття в Дітройті,

В глибокому смутку:

СТЕПАН СЛЮСАРЧУК — муж
ЮРІЙ СЛУСАРЧУК — син
д-р МИХАЙЛО і СОФІЯ КУШНІР — брат і братова
д-р АТАНАСІЙ і ЗІРКА СЛУСАРЧУК з дітьми — шваґер
і Родина

Мері Керол Вилсон

ПЕРШИЙ ТЕАТР У КАНАДІ

(Канадійська Сцена) — Уявіть собі сцену, яка відтворює ліс. Актори в масках представляють різні дерева і кущі; актори і акторки провели багато тижнів і місяців на вивчанні своїх роль, пісень і танців, які супроводили драматичну поставу. Драма зображувала відродження природи навесні. Ролю Південного Вітру виконує молодий, гарний чоловік, що ритуальними кроками відбиває знищуючі життя подуви Північного Вітру. Мати Природа зображена у вигляді великої дерев'яної постаті, яку приміщено посередині сцени. Дві жінки виконують ролі повитух. Спершу Природа приводить на світ вербу, яку символізує рухливий ельф, танцюючи довкола вогню. Згодом народжується аґрус, потім кропива, трава, осика і інші рослини — 200 чи 300 — всі за чергою свого весняного розвитку.

Це була драма - феєрія індіян племени белла-куля на західньому узбережжі Канади. Сьогодні, на наш смак, це надто проста драма, а проте це була справжня драма, яка намагалась відтворити прекрасну ідею. Вона також спонукувала місцевих різьбарів і малярів до творчости, бо між окремими особами і селищами існувало суперництво, хто влаштує свою сцену і запевнить величніше тло для своєї вистави.

Релігійні драми індіян були урочисті та складні. Їх звичайно ставили вночі таємні гуртки, а глядачі приглядались їм при світлі вогнища. Чоловіки переодягнені за вовків вили, як справжні вовки, особи в масках відтворювали надприродні істоти; дивоглядні птахи і звірі, вирізьблені з дерева, порушувалися при допомозі схованих мотузок і спускалися з дахів або піднімалися із сховища в долівці дому, в якому відбувалась церемонія. Глядачі дивилися з пошаною і страхом на видовище. Помилка під час релігійних церемоній вважалась таким порушенням правил, що уневажнювала всю церемонію; винуватця деколи карали смертю.

Індіянські племена на степах Канади та в лісових районах східньої Канади рецитували народні оповідання під час родинних зібрань, переповідали воєнні подвиги і племінні леґенди під час фестивалів. Таким чином індіяни розвивали ораторський хист, що вважався необхідною прикметою громадських діячів. Вміння промовляти поступалось тільки відвазі та вмінню полювати і воювати. Були також численні танці і примітивні драми, пов'язані з відтворенням нападу на ворожий табір. Зате ескімоський мисливець, у своїй громаді, відтворював, наприклад, полювання на тюленів. Церемоніяльний фестиваль, що звався по-ескімоському „затемнювання лямп", мав на меті запевнити багатий улов. Під час довгих зимових ночей ескімоси влаштовували святкування з піснями і танцями. Ескімоські співаки завжди визначалися добрими і приємними голосами. Деякі з їхніх давніх пісень збереглися досі.

Справжні драми на тлі примітивних декорацій ставили індіяни на тихоокеанському узбережжі та в центральних районах Британської Колюмбії. Таким чином можна з певністю сказати, що Канада мала свій театр ще до приходу білих людей на цей континент.

„Чорнозем" і Ганна Черінь у Твін Ситі

Вакаційний час. Приємно полежати на пляжі. Вирішив використати кожний сонячний день і забути про всякі громадські обов'язки. Та де! У крамниці М. Процай побачив оголошення, що в неділю 15-го липня о 7-ій годині заходом 16-го Відділу СУА в шкільній залі церкви св. Юрія Переможця влаштовуються зустріч з поетесою Ганною Черінь, яка переїздом з Канади до Шикаґо заїде до Міннеаполісу. Що ж його робити? Поламати свій вакаційний плян?! І шкода пропустити нагоду побачитися з поетесою.

Признатися, люблю ходити на літературні вечори наших союзанок, вони завжди підбирають цікавий матеріял, але влітку?! Шкода їхнього труду, бо тяжко сподіватися на велику авдиторію. Тиждень пройшов знаменито. Підсмажився з усіх боків, а з голови не виходив літературний вечір. Слухаючи звідомлення з погоди, співчував жінкам, але вони, як видно, не губилися. Пропонували всім нову збірку Ганни Черінь „Чорнозем", з якої будуть читати її твори. Купив і я, хоч ще й не знав, піду чи ні?

Неділя. Сьома год. вечора, заходжу до шкільної залі. Вже є гості, але небагато. Навколо столу розставлені стільці. Стіл накритий вишиваною скатертиною, на столі квіти, а в кутку біля кухні — буфет з різним печивом.

О год. 7.15 голова Відділу СУА інж. Валентина Єрмоленко разом з авторкою і декляматорами ввійшли в залю. В. Єрмоленко, відкриваючи вечір, познайомила присутніх з гостею і декляматорами: містоголовою Відд. СУА Катериною Гуцал, Оксаною Бринь, інж. Володимиром Минковичем.

Пан В. Минкович подав поетесі китицю з рожево-білих гвоздик. В короткому вступному слові В. Єрмоленко відмітила різницю цього літературного вечора від інших вечорів і запропонувала слухачам — а їх була вже повна заля — програму: з циклу „Любов і ненависть", „Люблю її" читає О. Бринь, „Найкращі десять слів" — В. Мінкович, „Ворог" — В. Єрмоленко і „Гості" — Г. Черінь; з циклу „Календар" читає „Травневий дощ" К. Гуцал і з циклу „Інтимна лірика" читає „Березень" О. Бринь; „Мої суперниці" і „Як не мерзнути на морозі" — сама авторка.

На закінчення першого відділу О. Бринь проспівала „Любисток" на слова Г. Черінь, муз. Г. Китастого, музичний супровід Кіри Цареградської.

В другій частині: монтаж поеми „Листи з України".

Чи то погода так сприяла успіхові, чи вміння передати твори, але заля слухала з захопленням. В дискусіях стверджено великі поступи в творчості Ганни Черінь. А о. А. Кість, настоятель церкви св. Юрія Переможця, навіть заявив, що він оголосив про цей вечір парафіянам, як його просили, але не сподівався, що сам буде так переживати.

Інж. С. Єрмоленко побажав авторці, щоб вона в свої твори внесла більшу різноманітність форми, а також більше звертала уваги на суттєві деталі. Ось так, у поемі „Листи з України" діловод не має пашпорта — в совєтській дійсності це є річ неможлива. В „Найкращих десять слів" — Батьківщина стоїть як десяте слово, а авторка згадує її як восьме:

Любов, Надія, Віра і Родина.
Здоров'я, Воля, Щастя і Життя
І Мати, що ростить своє дитя —
И на восьмім місці — слово
Батьківщина!

Позатим п. Єрмоленко відзначив, що настрій і душа відчуваються в творах Г. Черінь.

З подякою за присвячений йому вірш „У осени багато є облич", який прочитала сама авторка, виступив проф. А. Грановський. Серед виступаючих були також проф. Гайдак, проф. Олександра Костюк, д-р Остапчук і п. В. Єрмоленко.

Вечір закінчився заключним словом Ганни Черінь, яка подякувала присутнім, а зокрема декляматорам. Гаряча кава з смачним печивом доповнили приємне враження. — Голова Відділу СУА, як господиня, переходила від гуртка до гуртка, дякуючи гостям за присутність, а від них приймаючи подяку за гарно проведений вечір.

Н. К.

УСПІХ НАШОГО ЗЕМЛЯКА

З приємністю прочитав я допис про д-ра Мирослава Чаповського, його успіхи в науковій праці. До всього, що було згадане в тому дописі, хочу додати, що д-р М. Чаповський виявив свій патріотизм ще й участю в українській організації.

Не пішов він шукати помочі в приватній асекураційній компанії, а включився з усією своєю родиною в ряди У. Н. Союзу.

Дай Боже, щоб усі наші науковці взяли приклад з д-ра М. Чаповського, тоді ріст членства і майна УНСоюзу їтиме кращим темпом.

М. М., рек. секр. 247 Відд. УНСоюзу

СОВЄТСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ В ГАЙДЕЛЬБЕРҐУ

Командант совєтських збройних сил у Східній Німеччині Іван І. Якубовський (посередині) відбуває перегляд американських військових з'єднань в Гайдельберґу, в Західній Німеччині. Поруч Якубовського (перший з правого боку) командант американської армії в Німеччині ген. Пол Г. Фріман, мол., який, відвідавши Якубовського в квітні ц. р. у його квартирі в Східній Німеччині, запросив його потім відбути куртуазійні відвідини теж у головній кватирі збройних сил ЗДА в Гайдельберґу.

З енциклопедії спорту

ФІФА — це скорот для Інтернаціональної Федерації Футболу, найчисленнішої спортової федерації в світі. Якщо в першому організаційному конгресі футбольної федерації в Парижі, в 1904 р., брало участь лише 6 представників европейських держав — Бельгія, Голляндія, Данія, Франція, Швеція й Швайцарія — то тепер її членами є 101 футбольних державних союзів.

Найвищим органом ФІФА є конгрес, що відбувається що два роки. Конгрес вирішує всі важливіші футбольні справи. В періоді між тими конгресами всю роботу міжнародної федерації провадить екзекутивний комітет, зложений з президента — вибраного конгресом, 5 віце-президентів (з трома місцями для Британських островів, південної Америки і СССР, і двома для европейських союзів) та 9 членів (з чого 5 членів назначують союзи Північної, Південної та Середущої Америк, Африки та Азії, а 4 — европейські союзи).

Крім екзекутиви діє спорадично комітет для залагодження невідкладних справ; в склад цього комітету входить президент та 2 віце-президенти того континенту, справу якого розглядається. Поза тим діють постійні комітети — фінансовий та організаційний, суддівський, та для справ грачів. При ФІФА працює секретаріят, назначений екзекутивою. Офіційні мови ФІФА — англійська, французька, еспанська, німецька, російська. ФІФА видає бюлетень та довідник. Резиденція ФІФА находиться в Цюріху (Швайцарія). Гроші на закуп дому ФІФА зібрано з відсотків, що їх кожний союз платить з міжнародних чи інших футбольних стріч.

УСС — Український Спортовий Союз, найвища спортова централя на Західній Україні в рр. 1924-1937. Голови УССоюзу: О. Навроцький, Є. Савчак, Б. Гнатевич, С. Дмоховський, Б. Макарушка, С. Шухевич, О. Радловський. УССоюз вів провідну ролю в організованому спортовому житті на окупованих поляками теренах Західньої України; провадив окружні та крайові змагання в різних ділянках спорту, відбував традиційні змагання „Запорізькі Ігрища" (початки яких сягали 1911 рр.), організував різні спортові вишкільні курси та табори, завів загальне точкування спортової діяльности, переводив проби за „Відзнаку Фізичної Вправности" (1934-1939), видавав правильники, журнали, організував медичний контроль змагунів (при співпраці „Українського Гігієнічного Т-ва") й ін. Робота УССоюзу по цілому краю збуджує національну свідомість мас, унаслідок чого польська влада розв'язує в 1937 р. цю заслужену спортову організацію. УССоюз начисляв понад 200 клюбів чи секцій із понад 3 000 змагунами в різних ділянках спорту.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 11-го СЕРПНЯ 1962:

НЮАРК Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. М. Грушевського, Відд. 219, в год. 7:00 веч. при 672 Саут 19-та вулиця. — Мері Юров, секр.

НЕДІЛЯ, 12-го СЕРПНЯ 1962:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Місячні збори Т-ва „Любов", Відд. 45, в год. 12-ій до 1:30 по пол., в Клюбі Т-ва Горожан, 847 Н. Френклін вул. — М. Сеник, секр.

УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНО-ХАРИТАТИВНА СЛУЖБА,
кол. Український Червоний Хрест, пошукує:

ШУГАНА Степана, замешканого в Ню Йорку, ДОРОТЯКА Петра, ОНУФРІЙЧУК Марію, РОСІНСЬКУ Марусю, з дому Мочерняк, МОЧЕРНЯКА Василя, МОЧЕРНЯКА Івана, МОЧЕРНЯК Анну, МОЧЕРНЯК Параску, ХМАРЕНКА Петра (61-62 рр.), ХМАРЕНКА Євгена (36-38 рр.), МІХОВИЧА Василя, КОВАЛЮК Марію.
Хто знав би нижчеподані особи, просимо подати на адресу:
Ukrainischer Medizinischer und Caritativer Dienst
Muenchen 2, Dachauerstr. 9/II

ТАРЗАН, ч. 4887. Загадковий корабель!

Вкінці сердиті переслідувачі дійшли до узбережжя . . . Але тільки на те, щоб подивитися на заякорений корабель, як на символ втечі Стіла!

— Тепер то ми вже дійсно програли, — сказав Вілліямс. — Вони незабаром відчалять, і . . .

Але ж шхуна не рухається, — завважив Тарзан. — Щось тут мусить бути не в порядку . . .